

Tomasz J. Jagiełło

Z życia Wydziału Prawa Kanonicznego ATK w roku 1974

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawno-historyczny 18/3-4, 363-369

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Z ŻYCIA WYDZIAŁU PRAWA KANONICZNEGO ATK
w roku 1974

Treść: 1. Skład osobowy Wydziału. 2. Udział pracowników naukowych Wydziału w międzynarodowej wymianie myśli kanonistycznej. 3. Sympozja i posiedzenia naukowe. a. Ogólnopolskie Sympozja Kanonistów. b. Wydziałowe posiedzenie naukowe. 4. Odznaczenia i nagrody naukowe z okazji XX-lecia ATK. 5. Tytuły i stopnie naukowe. a. Nominacje profesorskie. b. Habilitacje. c. Doktoraty i nostryfikacje. 6. Kurs doktorancki. 7. Magisteria. 8. Koło naukowe prawników.

1. Skład osobowy Wydziału

W ostatnich miesiącach 1974 r. kadra naukowo-dydaktyczna Wydziału Prawa Kanonicznego ATK składała się z trzydziestu osób. Pełne etaty naukowe zajmowało dziewiętnastu pracowników a jeden z wykładowców był zatrudniony w niepełnym wymiarze godzin. Dziesięć osób prowadziło zajęcia zlecane. W ogólnej liczbie zatrudnionych znajdowało się jedenastu samodzielnych pracowników naukowych, w tym dwóch profesorów zwyczajnych: ks. dr hab. Marian Myrcha i ks. dr hab. Ignacy Subera, prorektor ATK.

Funkcję dziekana Wydziału w roku 1974 pełnił ks. prof. dr hab. Marian Żurowski SJ, prodziekana — ks. prof. dr hab. Tadeusz Pawluk, który jednocześnie był delegatem Rady Wydziału do Senatu ATK.

Obsada poszczególnych Katedr przedstawiała się następująco:

- 1) *Katedra historii prawa kościelnego w Polsce.*
Kierownik: ks. prof. dr hab. Ignacy Subera.
Adiunkt: ks. dr hab. Marian Fąka.
Asystent: mgr Andrzej Dubec.
Zajęcia zlec.: prof. dr hab. Jadwiga Karwasieńska.
- 2) *Katedra historii źródeł i literatury prawa kanonicznego.*
Kierownik: o. prof. dr hab. Joachim Roman Bar OFM Conv., urlopowany z racji piastowania urzędu wicegenerała Zakonu Franciszkanów Konwentualnych w Rzymie.
Adiunkt: ks. dr Kazimierz Nasilowski.
Zajęcia zlec.: ks. doc. dr hab. Mirosław Szegda.
ks. dr Henryk Karbownik.
- 3) *Katedra kościelnego prawa cywilnego.*
Kierownik: ks. prof. dr hab. Marian Żurowski.
Adiunkci: ks. dr hab. Edward Szafrowski.
ks. dr hab. Marian Pastuszko.
ks. dr Jerzy Laskowski.
ks. dr Karol Wypler.

- 4) *Katedra kościelnego prawa karnego i postępowania karnego.*
Kierownik: ks. prof. dr hab. Marian M y r c h a.
Zajęcia zlec.: doc. dr hab. Stanisław S t o m m a (do VI 1974)
mgr Bonifacy B ą k.
- 5) *Katedra procedury kościelnego prawa cywilnego.*
Kierownik ks. prof. dr hab. Tadeusz P a w l u k.
Adiunkt: ks. dr Tadeusz P i e r o n e k.
St. asystent: mgr Tomasz J a g i e ł ł o.
Zajęcia zlec.: ks. dr Antoni G o ś c i m s k i (do VI 1974)
- 6) *Katedra kościelnego prawa publicznego i międzynarodowego.*
Kierownik: ks. prof. dr hab. Remigiusz S o b a ń s k i.
Adiunkt ks. dr hab. Stanisław P a s t e r n a k.
Asystent: mgr Krystyna C z e r w i ń s k a.
- 7) *Katedra prawa rzymskiego.*
Kierownik: vacat, wykłady zlec. i seminarium prowadzi
prof. dr hab. Henryk K u p i s z e w s k i.
St. asystent: mgr Jan S ł o n i n a.
- 8) *Katedra państwowego prawa cywilnego.*
Kierownik: prof. dr hab. Zygmunt I z d e b s k i.
doc. dr hab. Mieczysław N i e d u s z y ń s k i (1/2 etatu)
Zajęcia zlec.: prof. dr hab. Andrzej S t e l m a c h o w s k i,
doc. dr hab. Tomasz D y b o w s k i,
ks. dr Jerzy L i k i e r s k i,
mgr Antoni S z a b r a ń s k i.
Kierownictwo Sekretariatu sprawowała s. Florentyna K o z ł o w s k a.

2. Udział pracowników Wydziału w międzynarodowej wymianie myśli kanonistycznej.

Na zaproszenie zagranicznych ośrodków naukowych pracownicy Wydziału Prawa Kanonicznego ATK wyjeżdżali z wykładami lub brali udział w międzynarodowych kongresach kanonistycznych. W roku 1974, podobnie jak w ubiegłych latach, dużą aktywność w międzynarodowej wymianie myśli prawniczej wykazał dziekan Wydziału, ks. prof. dr hab. Marian Ż u r o w s k i, który wziął udział w międzynarodowym spotkaniu kanonistów w Bresci (Włochy) w dniach 3—8 czerwca, w dniu 11 tego miesiąca wygłosił wykład nt.: *Einflüsse des kanonischen Rechts auf das ursprüngliche polnische Eherecht*, na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Salzburgu (Austria).

Podczas Międzynarodowego Kongresu Historyków Prawa, który odbył się w dniach 12—14 września 1974 r. w Constanta — Mamaia (Rumunia) ks. prof. dr hab. Marian Ż u r o w s k i wygłosił wykład nt.: *Influences chrétiennes sur l'ancien droit polonaise de mariage*. Specjalnie opracowane na ten Kongres materiały przesłali: ks. prof. dr hab. Ignacy S u b e r a: *Wpływ prawa powszechnego na powstawanie prawa partykularnego*

w Polsce oraz ks. prof. dr hab. Remigiusz Sobański: *Das erste polnische Plenarkonzi im Bezug zu den Integrationsprozessen der Bevölkerung Polens zwischen den beiden Weltkriegen.*

Sympozja i posiedzenia naukowe.

a. Ogólnopolskie Sympozja Kanonistów.

Staraniem Wydziału Prawa Kanonicznego ATK odbyły się w roku 1974 cztery Ogólnopolskie Sympozja Kanonistów. W programie jednodniowych posiedzeń znajdował się zwykle wykład głoszony przez przedstawiciela Wydziału oraz wykład zaproszonego z zagranicy specjalisty.

W dniu 25 lutego ks. prof. dr hab. Marian Myrcha przedstawił *Problem przestępstw nieumyślnych*. Prof. dr Wolfgang Waldstein z Salzburga mówił natomiast nt.: *Die Stellung der episcopalis audentia in spätromischen prozess*. Ponadto ks. dr Roman Bodański przedstawił zagadnienie: *Minister pogrzebu na cmentarzu komunalnym*.

W dniu 29 kwietnia ks. dr Kazimierz Nasilowski zreferował w świetle badań nad twórczością kanonistyczną w XIII w. *Problem winy u dekretystów*. Przybyły zaś z Wiednia prof. dr Willibald Plöchl przedstawił *Problem regionalizacji prawa kanonicznego*.

Następne spotkanie w dniu 7 października wypełnił wykład ks. prof. dr hab. Remigiusza Sobańskiego: *Prawo i duszpasterstwo (Uwagi o prawnym i pastoralnym charakterze Synodów Diecezjalnych)* oraz wykład prof. dr Klausa Mörsdorfa z Monachium nt.: *Problem przynależności do Kościoła (Kirchengliedschaft nach dem Recht der Katholischen Kirche)*.

Ostatnie w roku 1974 Ogólnopolskie Sympozjum Kanonistów wypełniły w całości dwa wykłady prof. dr Pio Ciprotiego, jednego z głównych autorów projektu nowego prawa karnego w Kościele. Wykłady prof. Ciprotiego dotyczyły problematyki nowego prawa karnego i nowej procedury administracyjnej.

Organizowane przez Wydział Prawa Kanonicznego ATK Sympozja tradycyjnie już gromadzą kanonistów ze wszystkich ośrodków w kraju, stają się forum żywej wymiany myśli i konfrontacji osiągnięć uczonych polskich z dorobkiem nauki światowej w dziedzinie kanonistyki.

b. Wydziałowe posiedzenie naukowe.

W ramach doskonalenia kadr naukowo-dydaktycznych Wydziału odbyło się w roku 1974 kilka posiedzeń, na których pracownicy wysłuchali i poddali dyskusji następujące referaty:

Ks. dr Karola Wyplera: *Udział wspólnoty w tworzeniu prawa zwyczajowego*. (w dniu 28 marca).

Prof. dr Alfonsa Klafkowskiego: *Terroryzm międzynarodowy w pracach komisji ONZ*. (w dniu 2 maja)

Ks. prof. dr Mariana Żurowskiego: *Aktualne zagadnienia związane z warunkowym zawarciem małżeństwa.* (w dniu 11 grudnia)

Ks. prof. dr Tadeusza Pawluka: *Z rozważań nad treścią Roku Jubileuszowego.* (też w dniu 11 grudnia 1974 r.)

4. Odznaczenia i nagrody naukowe z okazji XX-lecia ATK.

W dniu 13 listopada 1974 r. odbyła się na Akademii Teologii Katolickiej dwudziesta, szczególnie uroczysta inauguracja roku akademickiego. W związku z tą uroczystością miało miejsce wręczenie wysokich odznaczeń państwowych przyznanych przez Radę Państwa nauczycielom akademickim naszej Uczelni, a wśród nich czterem pracownikom Wydziału Prawa Kanonicznego.

Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski otrzymał ks. prof. dr hab. Ignacy Subera. Złoty Krzyż Zasługi — ks. dr Kazimierz Nasiłowski. Srebrne Krzyże Zasługi zostały wręczone ks. prof. dr hab. Tadeuszowi Pawlukowi i ks. dr hab. Edwardowi Sztafrowskiemu.

W czasie uroczystości nastąpiło również rozdanie nagród Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki. Między nagrodzonymi znajdował się ks. prof. dr Ignacy Subera, który otrzymał nagrodę naukową II stopnia. Ponadto zostały wręczone nagrody JM Rektora ATK za wybitne osiągnięcia w zakresie badań naukowych. Wśród nagrodzonych znajdowali się trzej pracownicy naukowcy Wydziału Prawa: ks. prof. dr hab. Remigiusz Sobański, ks. dr hab. Marian Fąka i ks. dr hab. Stanisław Pasternak.

5. Tytuły i stopnie naukowe.

a. *Nominacje profesorskie.*

W ostatnich miesiącach 1974 r. dwaj pracownicy naukowcy Wydziału Prawa Kanonicznego ATK otrzymali nominacje profesorskie: w dniu 27 września — ks. dr hab. Tadeusz Pawluk, a w dniu 22 listopada — ks. dr hab. Remigiusz Sobański. W toku uroczystości związanych z wręczeniem aktów nominacyjnych, którego dokonał przewodniczący Rady Państwa prof. Henryk Jabłoński w warszawskim Belwederze, wymienionym księżom docentom zostały nadane tytuły profesorów nadzwyczajnych nauk prawnych.

b. *Habilitacje.*

Rada Wydziału Prawa Kanonicznego ATK nadała w dniu 21 lutego 1974 r. stopnie doktora habilitowanego nauk prawnych księżom doktorom Marianowi Fące i Marianowi Pastuszce. Nadanie stopni naukowych

nastąpiło po uprzednim przeprowadzeniu kolokwiiów habilitacyjnych, podczas których wymienieni pracownicy nauki zaprezentowali swój dotychczasowy dorobek badawczy, a szczególnie:

Ks. dr Marian Fąka pracę na temat: *Stan prawny Kościoła katolickiego w Wielkim Księstwie Poznańskim 1815—1850*, Warszawa 1973 (maszynopis ss. 421 — praca w druku). Recenzentami dorobku naukowego ks. dr M. Fąki byli: bp dr hab. W. Wójcik, ks. prof. dr hab. I. Subera, prof. dr hab. A. Klafkowski oraz ks. prof. dr hab. M. Żurowski.

Ks. dr Marian Pastuszko przedstawił pracę na temat: *Całkowita symulacja małżeństwa*, Warszawa 1973 (maszynopis ss. 444 — praca w druku). Recenzje dorobku naukowego ks. dr M. Pastuszki przygotowali: ks. prof. dr hab. M. Myrcha, ks. prof. dr hab. J. Rybczyk oraz ks. prof. dr hab. M. Żurowski.

c. Doktoraty i nostryfikacje.

W dniu 22 stycznia 1974 r. odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej ks. mgra Wacława Kurkusa, *Sakramentalność małżeństwa w nauce kanonistycznej od Soboru Trydenckiego do Soboru Watykańskiego II*, Warszawa 1973 (maszynopis ss. III, 357, nlb. 3, 12.). Promotorem rozprawy był ks. prof. dr hab. M. Żurowski. Recenzentami — ks. prof. dr hab. P. Pałka, oraz ks. prof. dr hab. I. Subera.

Rada Wydziału Prawa Kanonicznego ATK nostryfikowała w 1974 r. trzy dyplomy doktorskie uczelni zagranicznych. W dniu 13 marca uznano dyplom ks. dr Zenona Grocholewskiego uzyskany na podstawie pracy: *De exclusione indissolubilitatis ex consensu matrimoniali eiusque probatione. Conciderationes super recentiones sententias rotales*, Neapoli 1973, ss. 198. Tego dnia nostryfikowano też dyplom ks. dr Józefa Kowalczyka uzyskany na podstawie dysertacji: *De extraordinario confirmationis ministro. Comparatio inter disciplinam ecclesiae latinae et ecclesiarum orientalium*, Roma 1969, ss. 77. Recenzentami obu prac dla celów nostryfikacyjnych byli księża profesorowie T. Pawluk i R. Sobański. W dniu 3 lipca 1974 r. nostryfikowano dyplom doktorski ks. dr Karola Wyplera zdobyty w oparciu o pracę: *Consensus legislatoris pro consuetudine in ecclesia (Doctrina medii aevi ac doctoris Fr. Suarez)*, Roma 1968/1969, ss. XII, 103. 68. Recenzje pracy w Polsce przygotowali ks. prof. dr M. Myrcha i ks. prof. dr R. Sobański.

6. Kurs doktorancki

Podobnie jak w ubiegłych latach absolwenci Wydziału mogli uczęszczać na roczny kurs doktorancki 1973/74. Wykłady monograficzne w tym roku głosili: ks. prof. dr hab. M. Żurowski, ks. prof. dr hab. T. Pawluk, ks. dr hab. E. Sztafrowski, ks. dr hab. S. Pasternak i ks. dr J. Laskowski. Mię-

dzywydziałowe zajęcia z ekonomii politycznej prowadził doc. dr hab. J. Ozdowski, a z informatyki — ks. doc. dr hab. M. Lubański.

Na Wydziale Prawa Kanonicznego kurs doktorancki w r. 1974 ukończyli: mgr Krystyna Czerwińska, ks. mgr Alojzy Drozd, mgr Andrzej Dubec, ks. mgr Sławomir Kodura oraz mgr Jerzy Reiter.

7. Magisteria.

W dniach 2 i 3 lipca 1974 r. odbyły się na Wydziale Prawa Kanonicznego ATK egzaminy magisterskie. Oto lista absolwentów, którzy w tym czasie przystąpili do egzaminów, dane bibliograficzne dotyczące ich prac magisterskich oraz nazwiska promotorów i recenzentów.

1) Ks. Józef Krzywda, *Prawo do wolności sumienia w małżeństwach mieszanych w świetle prawodawstwa posoborowego*, Warszawa 1974, k. 91. Prom.: ks. prof. dr hab. M. Żurowski. Rec.: ks. prof. dr hab. T. Pawluk. Ks. mgr J. Krzywda uzyskał dyplom magisterski z wyróżnieniem.

2) Maria Żupańska, *Ochrona uprawnień kobiety w rodzinie (Studium prawnoporównawcze. Stan obecny w prawie kanonicznym i ustawodawstwie PRL)*, Warszawa 1974, k. 67. Prom.: ks. prof. dr hab. M. Żurowski. Rec.: ks. prof. dr hab. I. Subera. Pani mgr M. Żupańska uzyskała dyplom magisterski z wyróżnieniem.

3) Stefan Andrzejuk, *Kolegium sędziowskie w kanonicznych sprawach o nieważność małżeństwa w świetle posoborowego prawa procesowego*, Warszawa 1974, k. 44. Prom.: ks. prof. dr hab. T. Pawluk, Rec.: ks. prof. dr hab. M. Żurowski.

4) Arkadiusz Czyż, *Podstawy prawne świeckich stowarzyszeń Kościoła rzymsko-katolickiego w Polsce w latach 1918—1939*, Warszawa 1974, k. 64. Prom.: ks. prof. dr hab. I. Subera, Rec.: ks. prof. dr hab. M. Żurowski.

5) Maria Dominiczak, *Konstytucje Zgromadzenia Sióstr Rodziny Marii w rozwoju historycznym (1957—1972)*, Warszawa 1974, k. 117. Prom.: ks. prof. dr hab. M. Myrcha. Rec.: ks. prof. dr hab. M. Żurowski.

6) Ks. Stanisław Książek, *Granice i podział diecezji wrocławskiej na komisariaty i dekanaty w latach 1914—1945*, Warszawa 1974, k. 91. Prom.: ks. prof. dr hab. I. Subera. Rec.: ks. prof. dr hab. M. Żurowski.

7) Bogumiła Kulesza, *Zabezpieczenie trwałości małżeństwa w świetle polskiego prawa państwowego na tle przepisów prawa kanonicznego*, Warszawa 1974, k. 68. Prom.: ks. prof. dr hab. T. Pawluk, Rec.: ks. prof. dr hab. M. Żurowski.

8) Grażyna Lasoń, *Uprawnienia i obowiązki rodziców do wychowania dzieci w świetle dokumentów soborowych i posoborowych*, Warszawa 1974, k. 66. Prom.: ks. prof. dr hab. M. Żurowski. Rec.: ks. prof. dr hab. M. Myrcha.

9) Adam Łojek, *Prawa i obowiązki laikatu w Kościele posoborowym*,

Warszawa 1974, k. 48. Prom.: ks. prof. dr hab. M. Żurowski, Rec.: ks. prof. dr hab. R. Sobański.

10) Jan Majdecki, *Pozycja Stolicy Apostolskiej w prawie międzynarodowym w świetle jej działalności w organizacjach międzynarodowych*, Warszawa 1974, k. 48. Prom.: ks. prof. dr hab. R. Sobański. Rec.: ks. prof. dr hab. T. Pawluk.

11) Roman Mirecki, *Przedawnienie skargi w sprawach spornych w świetle kanonicznego prawa procesowego*, Warszawa 1973, k. 68. Prom.: ks. prof. dr hab. T. Pawluk. Rec.: ks. prof. dr hab. M. Żurowski.

W terminie późniejszym egzaminy magisterskie składali:

12) Ks. Józef Liczkowski, *Uzupełnienie władzy asystowania przy zawieraniu małżeństwa w ujęciu kanonistów od kodeksu do chwili obecnej*, Warszawa 1974, k. 53. Prom.: ks. prof. dr hab. M. Żurowski. Rec.: ks. prof. dr hab. R. Sobański.

13) Ks. Zdzisław Tucholski, *Organizacja kapituły płockiej według statutów biskupa Michała Jerzego Poniatowskiego*, Warszawa 1974, k. 65. Prom.: ks. dr hab. M. Fąka. Rec.: ks. prof. dr hab. I. Subera.

14) Ks. Stanisław Wojnar, *Program wizytacji kanonicznej b-pa A. Gołaszewskiego (1792). Na tle ustaw józefińskich*, Warszawa 1974, k. 96. Prom.: ks. prof. dr hab. I. Subera. Rec.: ks. prof. dr hab. T. Pawluk.

15) Stanisław Boguciński, *Normatywna teoria winy*, Warszawa 1974, k. 44. Prom.: doc. dr hab. Stanisław Stomma. Rec.: ks. prof. dr hab. M. Myrcha.

8. Koło naukowe prawników.

Zrzeszające studentów Wydziału Prawa Kanonicznego ATK od 1968 r. Koło Naukowe Prawników ożywiło swoją działalność w roku 1974. Po złożeniu rezygnacji przez dotychczasowych członków Zarządu wybrano w dniu 25 marca tego roku nowe władze Koła. Prezesem został Maria Adam Berezowski, wiceprezesem — Szczepan Szuliński, sekretarzem — Małgorzata Jędrzejczyk. Opiekunami koła z ramienia Wydziału są mgr Krystyna Czerwińska i mgr Andrzej Dubec.

W toku tegorocznych zebrań Koła zostały wygłoszone następujące referaty:

M. A. Berezowskiego, *Próba przedstawienia stosunków między PRL a Kościołem rzymsko-katolickim w latach 1945—1973*.

Mgra A. Dubeca, *Rola funkcjonalizmu we współczesnej teorii prawa*.
Mgr K. Czerwińskiej, *Kanoniczna nierozzerwalność a trwałość małżeństwa*. W dyskusji nad tym ostatnim referatem oprócz studentów udział wzięli ks. prof. dr hab. I. Subera, prorektor ATK i ks. prof. dr hab. M. Żurowski, dziekan Wydziału Prawa Kanonicznego ATK.

W ramach praktycznego poznawania problematyki prawnej członkowie Koła odwiedzali warszawskie sądy powszechne.

Tomasz J. Jagiełło